

1
Adelaidės
Lietuvių

ŽINIOS

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 3.

Adelaide, l. VIII. 1960.

I Metal

SUSIRINKIMAS NUTARĖ NAMĄ PIRKTI.

Š.m. liepos 17 d. įvykęs nepaprastas Adelaidės Lietuvių Sąjungos susirinkimas vienbalsiai nutarė pirkti namus, apie kuriuos anksčiau buvo rašyta. Taip pat susirinkimas įgaliojo Sąjungos Valdybą užtraukti paskolą.

Atlikęs reikalingus formalumus (susirinkimo atidarymas ir prezidiumo sudarymas, susirinkimas išklauzė Sąjungos pirmininko V. Raginio pranešimą siūlomo pirkti namo reikalu. Iš to pranešimo paaiškėjo, kad namas buvo jau išsprūstas iš lietuvių rankų. Nors ankstyvesne sutartimi su savininke, perkant iš jos dalį sklypo sporto aikštei, Sąjunga buvo gavusi pirmumo teisę to namo pardavimo atveju, tačiau savininkės dukterė, motinai sunkiai sergant, per kitą agentą tą namą spėjo užparduoti vienam italui. Tik Sąjungos Valdybai išikišus, tas užpildymas buvo sulaukytas, kol Sąjungos susirinkimas išspręs jo pirkimo klausimą.

Agentas, kuriam dukterė pavedė namą parduoti, už jį prašė £2750. Sąjungos Valdyba kreipėsi į savo agentą (Anderson), per kurį buvo pirktas pirmoji sklypo dalis. Derybose su juo parduodamojo namo kainą pavyko numušti iki £2300.

Jau prieš du metus, kaip pirmininkas priminė, ALS domėjosi tuo namu, kai savininke jį siūlė už £3300. Valdyba net buvo gavusi iš bendruomenės įgaliojimą už tą sumą namą pirkti ir jis tada nebuvo nupirktas tik dėl to, kad savininke, bijodama netekti pensijos, jo pardavimą atšaukė, sutikdama parduoti Sąjungai tik dalį sklypo už £330. Ant pirktos dalies šiandien jau yra įrengta sporto aikštė.

Parduodama Sąjungai tą sklypo dalį, namo savininke savo nejudomo turto vertę žymiai sumažino ir tik dėl to šiandien viską galima įsigyti beveik 700 svarų pigiau.

Sąjungos Valdybai teko veikti labai greitai, nes savininkės vaikai nori ją parduoti galimai greičiau, kad išvengtų tam tikrų palikimo mokesčių, kuriuos tektų mokėti savi ūkiniai mirus prieš namo pardavimą. Dėl to Sąjungos Valdyba ir susirinkimą turėjo šaukti nelabai patogiu, minejimui skirtu laiku.

Valdybai pavyko išsiaiškinti ir paskolos gavimo galimybes. Ji laikosi įsitikinimo, kad Sąjungos skola turi būti sukoncentruota vienoj vietoj ir dėl to naujos paskolos gavimo reikalu buvo kreiptasi į tą banką (National Bank), iš kurio buvo gauta pirmoji paskola. Pradžioje perspektyvos nebuvo labai džiuginančios. Banko direktorius iš karto pareiškė, kad bankas nėra linkęs savo pinigų užšaldyti ilgiems metams. Tačiau jis sutik atvykti ir apžiūreti tiek Lietuvių Namus, tiek ir numatytą dąpirkti nuosavybę. Po to apžiūrėjimo jis pasidarė nuolaidesnis. Pirmiausia, jis nustebo Lietuvių Namų patobulinimais ir pristatymais, kurie buvo padaryti tuo pačiu laiku, kai Sąjunga pildė savo išipareigojimus bankui. Toliau, siūlomos pirkti nuosavybės kaina, bankininko akimis, yra labai priimtina. Jo apskaičiavimu, parduodamas turtas vertas nemažiau £3000. Ir pagaliau, tas neginčijamas faktas, kad, pripirkus siūlomą nuosavybę, viso lietuvių rankose esamo nejudomo turto vertė padvigubėja. Ir iš banko buvo gautas šitoks atsakymas: susirinkimui nutarus nuosavybę pirkti, Sąjungos valdyba gali tuojuo paimiti iš banko reikiamus £2300. Už ją reikės mokėti 6 metinių palūkanų, tačiau Sąjunga gali mokėti bankui kasmet tą pačią skolos dalį, kokia buv. mokama ligšiol, būtent £750 ir procentus.

Jeigu susirinkimas nutartų siūlomą nuosavybę pirkti, Valdyba galvoja pradžioje perkamąjį namą išnuomoti, kad tu pagreitinus ir palengvinus skolų išmokejimą.

Po Sąjungos pirmininko pranešimo vykusiose diskusijose buvo išsiaiškinta, kad parduodamas namas susideda iš trijų vidutinio didumo kambarių, virtuvės ir reikalingų papildomų patalpų. Turto globėjas A. Morkūno apskaičiavimu, visus reikalingus remontus, dirbant talkų būdu, galima atlikti už 100 svarų.

Buvo iškeltas pasiūlymas, kad Sąjungos nariai per tam tikrą laiką apsidėtų specialiu £5 mokesčiu ir išpirktų parduodamą namą. Tačiau šis pasiūlymas nebuvo svarstytas, nes Adelaidės Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Č. Ostraukas čia pat pareiškė: Jei Adelaidės Lietuvių Sąjunga ką išigyja, tai išigyja ne sau, bet visai Adelaidės Lietuvių bendruomenei. O kadangi šis turtas yra visos Adelaidės lietuvių turtas, visi lietuviai ir yra pasirižę jį išpirkti. Taip buvo daroma po pirmojo pirkimo, taip bus daroma ir dabar. Tik tuo atveju, jei bendruomenė dėl

(pabaiga 6-tam puslapy)

ŽALGIRIO MŪŠIO MINĖJIMAS

Iškilmingos pamaldos, atlaikytos Adelaidės Katedroje š. m. liepos 17 d. ir po to sekęs atitinkamas aktas Lietuvių Namuose buvo skirti atžymėti Žalgirio mūšio 550 metų sukaktį. Tikėkim, kad dar po 50 metų šiandieninis lietuviškas jaunimas nepamirš minėti šio garsaus ir reikšmingo mūšio 600 metų sukaktį.

Jau kun. Kungio pamokslas per iškilmingas mišias priartino susirinkusius prie Vytauto laikų ir jo laimejimų. Lituania choro giesmės, solistė G. Vasilauskienė ir smuikininkas Pr. Matiukas suteikė pakilios nuotaikos.

Lietuvių Namuose, kurie buvo pilnutėliai susirinkusių ir kuriuose minėjimo aktą pradėjo Apylinkės pirmininkas Č. Ostrauskas, Žalgirio mūšis buvo paliestas dviem aspektais: kariniu ir politiniu.

Gen. Št. majoras A. Levickis apžvelgė abiejų pusių karines pajėgas, vaizdžiai atkūrė pačių kautynių vystymąsi ir išryškino Vytauto, kaip tu lemiamą kautynių vado, karių genijų. Po jo kalbėjęs Č. Zamoiskis apžvelgė kautynes iš tautinei politinės pusės.

Į aktą įsijungė ir aviacijos majoras J. Pyragius, priminėmes atlanto nužalėtojus Darių ir Girėną. Jis akcentavo šių didvyrių meilę savo gimtajam kraštui, jų idealizmą.

Meninę dalį pradėjo ir ją užbaigė Lituania choras, padainuodamas pradžioj dvi ir pabaigoj tris dainas.

Aktorius V. Ratkevičius padeklamavo Pr. Vaičiūčio eilėtį Žalgirio Mūšis. Gaila, kad nedalyvavo N. Skidzevičius.

Nuoširdi lietuvių bičiulė Dorothy Oldham paskambino M. K. Čiurlionies preliudus ir akomponavo solistui P. Rūteniniui, padainavusiam A. Kačanausko Kam šėrei žirgelį, St. Šimkaus Kur bakūžė samanota ir Valentino maldą iš Gounod op. Faustas.

Labai idomi ir originali buvo režisieriaus J. Gučiaus dramos ištrauka - Lemtingasis, - liečianti Žalgirio mūšio pabaigą. Ją skaitė pats autorius ir būtų sveikintina, jei ji pasirodytų spaudoj ištisai.

Tiek minėjimo organizatoriai, tiek ir atskirų to minėjimo dalių vykdytojai nusipelnė nuoširdžios visuomenės padėkos. Per pertrauką ir pabaigoj atsilankiusieji vaišinosi Moterų Sekcijos parūpinta kava, pyragaičiais, sumuštiniais.

LITERATŪROS, DAINOS IR MUZIKOS VAKARAS

Ginčiais, nesutarimais ir net asmenine neapykanta kvėpuojančioj mūsų kolonijoje kiekvienas pozityvus žingsnis turi būti sveikintinas. O tokiu pozityviu žingsniu reikia laikyti literatūros, dainos ir muzikos vakarą, kurį liepos 24 d. Lietuvių Namuose surengė ateitininkai sendraugiai.

Nepriklausomos Lietuvos apskrities grietinėlę ir iš peklos į Australiją atgabentą emigrantą puikiai atgaivino mūsų rašyto žodžio meistras Pulgis Andriušis. Kokia būtų audra, jei jo Emigrantas iš Peklos pasirodytų išverstas australų spaudoj!

Mistika ir didingumas gaube Juozo Gučiaus dramos epizodą apie tremtinių kančias Sibire ir apie Kristaus gimimą. Autorius davė du vaizdus, o klausytojai turėjo patys surasti bendrumo ryšį. Pranas Pusdešris kalbėjosi su televizijos agentu, pasakojo apie didįjį Margio žygį ir mokė jaunus odisejus.

Dainavimą ant savų pečių garbingai išnešė solistė G. Vasiliauskienė, o pianinu skambino lietuvių bėčiulė Dorothy Oldham ir jauna, bet jau toli muzikoje pažengusi Rūta Švambarytė. Smuikininkas Pranas Matiukas meistriškai perdavė fantaziją iš "Fausto". Yra vilties, kad debiutavęs smuiku J. Pocius į pasirinktą muzikos šaką pradės kreipti daugiau dėmesio.

Atskirus programos gabalėlius jungiančias pynes gerai paskaitė E. Varnienė.

Kun. J. KUNGIO JUBILIEJUS

Kolonijos kapelionui kun. Juozui Kungui š.m. liepos mėnesį suejo 15-ka kunigavimo metų. Tą jubiliejų atžymėdama, Liet. Kat. Moterų D-ja rugpiūčio 7 d. tuoj po pamaldų Katalikų Centre (St. Peters) ruošia jam pagerbti pietus. Norintieji dalyvauti susisiekiama telefonu 45-3718.

LITUANISTINIŲ KURSŲ PASKAITOS

Liepos 31 d. 3.30-5.30: 1/Lietuvių Literatūra (Pakalnis), 2/Kr. pažinimas (Pr. Pusdešris);

Rugpiūčio 7 d. 3.30-5.30: 1/Lietuvių Kalba (Abukevičius), 2/Lietuvių Liaudies Dainos (V. Šimkus);

Rugpiūčio 14 d. 3.30-5.30: 1/Krašto pažinimas (Pr. Pusdešris), 2/Lietuvos Istorija (A. Maželis).

Nepamirškite rugpiūčio 20!

Tą dieną Lietuvių Namuose įvyks šaunus metinis Skautų Balius. Smulčiau kitam numeryje.

S P O R T A S

Pasiruošimus XI Sporto Šventei Sydnejuj "Vyties" klubas pradėjo jau dabar. Užsakytas autobusas sportininkas ir atlikti kiti su švente surišti darbai. Didžiausią rūpestį klubui kelia lešų klausimas. Klubas nori sumažinti žaidėjų išlaidas iki minimumo, nes jų daugumą sudaro jaunimas, kuris neturi pajamų.

"Vyties" klubas tikisi, kad visuomenė ateis į pagalbą. Vienas pajamų šaltinis, tai netrukus rengiama loterija, kurioje bus vertingų laimėjimų. Į loteriją pirmu prizų leidžiamas \$20 vertės Mixer, antruoju - Perculator kavai (\$10 vert.), trečiuoju - tuzinas ir ketvirtuoju - pusė tuzino bonkų alaus arba jų vertė pinigais.

Nuosirdi visuomenės parama sporto klubui yra svarbi dviem atvejais: medžiaginiu ir moraliniu. Pirmu atveju ji palengvins klubui dengti keliones išlaidas, antruoju - sustiprins žaidėjų moralę, nes jie žinos, kad visuomenė juos remia. Todėl ir dalyvavimas šioj loterijoje yra ir kažkas daugiau, negu paprastas laimės bandymas. Įsigykite bilietų.

- Kas neturi, gali dar įsigyti X-sios jubiliejinės sporto šventės gražų ženkliuką (10/-). Juos parduoda išdinin- kas J. Strankauskas. Tai irgi parama tam pačiam tikslui.

M. Kelertaitė ir O. Mikalainytė.

I-os mergaičių krepšinio komandos žaidėja M. Kelertaitė pakviesta treniruotis su P. Australijos krepšinio rinktine.

I-os mergaičių stalo teniso komandos kapitone O. Mikalainytė pakviesta žaisti už P. Australijos "B" komandą.

A. Ignatavičius ir J. Gumbys dėl darbo sąlygų paprašė atleisti iš P. Australijos krepšinio rinktinės treniruotė. Tikrai gaila. Vyrai gabūs, bet sąlygos nepalan.

Visko po truputį

- Vyrai ir mergaitės, nori žaisti tinklinį, praneša A. Merūniui arba klubo sekretoriui.

- Esant gražiam orui šeštadienių popietėmis sportininkai prašomi atvykti į Lietuvių Namus krepšinio ir tinklinio treniruotėms. Susirinkus pakankamai žaidėjų, bus čia pravestos sistematiškos tinklinio treniruotės.

- Krepšinio treniruotėms Forestville laikas yra labai ribotas, todėl visi žaidėjai į treniruotes prašomi atvykti laiku. Pavėlavimas yra nuostolingas klubui.

Namas nutarta pirkti (atkelta iš 2-ro puslapio) vienokių ar kitokių priežasčių nepanorėtų turimo turto organizuotai remti, Sąjungos nariai būtų laisvi nutarti, kaip toliau daryti su skolų mokejimu. Tačiau kol bendruomenė remia Sąjungos darbus, Sąjungos nariams nera mažiausio reikalo apsidėti atskirais mokesčiais.

Dar prieš balsavimą pirkimo reikalu, susirinkime dalyvavęs J. Stepanas tarp visos eilės kitų klausimų teiravosi, ar valdyba, svarstydamą siūlomo namo pirkimą, svarstė ir Dičiūno ankstyvesniuose susirinkimuose padarytas pastabas, jog, kitai organizacijai išsigijus namus su dideliu kambarių skaičiumi, Lietuvių Namų nereikėtų plėsti. Sąjungos pirmininkas, atsakydamas į tai, pabrėžė, kad Sąjunga, kaip Adelaidės lietuvių bendruomenės igaliotinis nejudomo turto reikaluose, rūpinasi tik pačios lietuvių bendruomenės reikalais ir daro viską, kas tik galima, kad visuomene savuose Lietuvių Namuose rastų patogias ir geriausias lietuviško veikimo sąlygas. Tai yra Sąjungos vienintelis ir pagrindinis tikslas, kurio ji laikosi.

Pabaigoje buvo padiskutuoti namo išnuomavimo, įkeitimo ir kiti klausimai.

Susirinkimui pirmininkavo Sąjungos garbės narė ponia E. Reisonienė, o sekretoriavo J. Mockūnas.

Po susirinkimo dalyviai išvyko į Katedrą iškilmingoms pamaldoms, laikomom ryšium su Žalgirio mūšio 550 metų sukaktimi.

* ————— * ————— * ————— *

KELIONĖ PO PACIFIKA

Visi prisimename, kad prieš kiek laiko Adelaidėje lankėsi veiklus ir energingas Amerikos lietuvis Juozas Bachunas. Savo kelionę po Australiją ir kitas aplinkines vietas jis aprašė savo knygoj "Kelionė po Pacifiką". Knygoje aprašomi ir autorius išpūdžiai Adelaidės lietuvių tarpe ir minimos daugelio adelaidiškių pavardės. Ją galima nusipirkti pas Kubilių Sv. Juozapo bažnyčios salėje po lietuviškų pamaldų ir pas AL Sąjungos Valdybos narius kiekvienu laiku.

PRAŠO INFORMACIJŲ APIE LIGONIS

ALB Moterų Sekcija, norėdama aplankyti visus sergančius lietuvius, prašo apie kiekvieną susirgusį informuoti Sekcijos Valdybą šiais telefonais: FA7346, 46-2608. Tai palengvins Sekcijai jos užsimojimų išplėtime.

A K T U A L I J O S

Parama kun.Dr. P.Jatuliui.

J.Binkevičius mus informuoja, kad iniciatorių grupė, Kultūros Fondui pritariant, yra pasiryžus medžiagiškai remti kun.Dr. P.Jatulį, kuris šiuo metu gyvena Vatikane ir jo bibliotekoje renka medžiagą knygai apie krikščionybės įvedimą Lietuvoje. Norima kas mėnuo siųsti jam atitinkamą pinigų sumą, surinktą atskirais aukų lapais.

Mūsų manymu, Kultūros Fondas paramą kun.Dr. Jatuliui galėtų telkti kitu būdu. Mes turime visą eilę labdarinių ir nelabdarinių organizacijų, kurių kiekviena galėtų pagal savo išteklius skirti kas mėnuo atitinkamą, kad ir nedidelę sumą. Tektų tas organizacijas pakviesti bendro pasitarimo ir išsiaiškinti, kiek kuri iš jų ir kuriam gi laikui galėtų skirti savo pašalpą. Tai būtų tikresnis ir pastovesnis būdas. Ir pačiam kun.Dr. Jatuliui tokią paramą būtų maloniau priimti. Toks paramos telkimo būdas neužkirstų kelio ir pavieniams asmenims prie jo prisidėti.

Lituania Choro loterija

Antrąjį rugpiūčio sekmadienį po lietuviškų pamaldų Šv.Juozapo bažnyčios salėj bus pravesta Lituania choro organizuojama gausi įvairiausiais fantais loterija, kad sutelkęs lėšų Choro kelionei į pirmą Australijos Lietuvių Dainos Šventę Sydnejuj. Ta kelionė kaštuos per 300 svarų.

Teatras repetuoja Lietuvių Namuose

Netekęs teises naudoti repeticijoms Šv.Juozapo bažnyčios sales, Adelaidės Lietuvių Teatras savo repeticijas perkelia į Lietuvių Namus.

Lietuvis gydytojas ir lietuvis advokatas provincijoje

Pernai medicinos mokslus Adelaidėje baigęs jaunas lietuvis Vytautas Petras Dainius savo praktikai pasirinko gražų, ant ežero kranto stovintį Meningie miestelį ir aptarnaus apie 5000 gyventojų. Jaunas gydytojas pilnas planų ateičiai. Pradžioj projektuoja plėsti ten esančią Bush Nurses Association ligoninę. Aplinkui stambūs gyvenimai, ypač avių ūkiai.

Prieš kiek laiko panašiai pasielgė ir jaunas lietuvis advokatas Stasys Čibiras, kuris pradėjo verstis advokato praktika Renmarke.

Abiem ALS rėmėjam linkime geriausios sėkmės.

APLANKYTI LIGONYS

Mes tik dabar gavome žinias, kokius ligonis ALB Moterų Sekcijos atstovės aplankė birželio mėnesį ligoninėse ir namuose. Jas skelbiame, nors ir pavėluotai.

Royal Adelaide Hospital buvo lankomi ten besigyda Liaukas, Pečiulaitis, Kitas ir Dagilius.

Taip pat lankyta Burnside ligoninėje besigydžiusi ponija Gerulaitienė, nuoširdi Moterų Sekcijos talkininkė.

Didelio dėmesio Moterų Sekcijai teko, kaip ir ankščiau, kreipti į Parkside Mental Hospital, kuri yra priglaudusi 13 lietuvių ligonių. Jie visi irgi buvo pakartotinai lankomi.

Namuose buvo aplankytas dail. S. Neliubšys.

Lankydamą ligonis, Moterų Sekcija neša jiems įvairių dovanėlių ar tokių smulkmenų, kurių sergantiems tikrai trūksta. Kaikas pageidauja papildomo maisto, kiti - baltinių, nosinių ir t.t. Visus tuos norus stengtasi patenkinti.

LIETUVIŲ NAMŲ TALKININKĖ JAUNIMO TARPE

Kaip pernai, taip ir šiais metais aukas Lietuvių Namams jaunimo tarpe rinks veikli lietuvaite studentė Daina MAŽELYTĖ. Pernykštis jaunimo reagavimas į Lietuvių Namų reikalus buvo tikrai džiuginantis ir mes negalime sutikti su tais, kurie galvoja, kad lietuviškas jaunimas nutolęs nuo lietuviškų reikalų.

* NATIONAL BANK

Perkant Lietuvių Namus, The National Bank of Australasia Ltd., suteikė pirmą paskolą gana palankiom sąlygom. Dabar tas pats National Bank paskolino visus £2300, reikalingus papildomam namui dapiikti. Nežiūrint paskolos padidinimo, bankas nepadidino metinių mokesčių, leisdamas ir toliau mokėti kasmet po £750. Už pinigus, kuriuos laikome National Bank, bankas moka tuos pačius procentus, kokius mokame jiems už paskolą.

Mes nuoširdžiai patariame lietuviams labiau susidomėti šiuo National Bank tiek taupymo, tiek skolinimo, tiek ir kitų bankinių operacijų reikaluose. Ji gali būti labai paranki ir mūsų prekybininkams ar laisvų profesijų atstovams.

REDAKCIJA:

21 Selby St., Grassmere, S. A.

LF 5945

ADMINISTRACIJA:

56 Edward St., Norwood, S. A.

31-2712